

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ПІДГРУПИ **Г-24. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ** ПРОПОЗИЦІЇ ДО КОНЦЕПЦІЇ МБК

Презентує:

Сергій Распутний — директор Caspian Service, об'єднання
девелоперів житла RED Community

09.05.2024

ЧЛЕНИ ПІДГРУПИ

Г-24. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Богданець Богдан
Григорова Тетяна
Жидкова Тетяна
Коваленко Валерій
Ковальова Юлія
Лещенко Олександр
Науменко Олег
Ободовський Сергій
Підгорецький Юрій
Распутний Сергій
Рубан Юрій

Рябцева Наталія
Сіденьков Юрій
Скакун Василь
Соколов Ігор
Федюк Володимир
Хоперський Сергій
Червак Олександр

СЛУХАТИ МІСТО
LISTEN TO THE CITY

МІСТОБУДІВНИЙ
КОДЕКС
УКРАЇНИ

Безпека — це
основне питання, яке
зараз непокоїть
громади

АРКАДІЙ ЗАБОКЛИЦЬКИЙ

Уродженець Львова та
випускник «Львівської
політехніки»;
50-ти річний конструкторський
досвід;
Провідний експерт “David
Engineers” з висотного
будівництва;
Провідний експерт “David
Engineers” з об’єктів цивільної
оборони та руйнувань
унаслідок бойових дій

דוד מהנדסים
DAVID ENGINEERS
STRUCTURAL DESIGN & CONSULTING

16.11.2023
Засідання РГ МБК
Лекція Аркадія
Забоклицького,
Присвячена
питанням цивільного
захисту в Ізраїлі

Обговорення ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту»

- робота над ДБН велася в складних умовах, без аналогів
  - ДБН використовується при новому будівництві, при реконструкції і капітальному ремонті за технічних можливостей
  - Передбачаються захисні споруди в підземному просторі, прибудовані та вбудовані
  - ДБН розроблений для сховищ, протирадіаційних укриттів і споруд подвійного призначення
  - Відповідно до Кодексу цивільного захисту України в них має укриватись певна категорія населення, а решта населення виключно в умовах недостатності інших об'єктів фонду захисних споруд в особливий період — в найпростіших укриттях
- Висновок:** без інтенсивного будівництва захисних споруд та споруд подвійного призначення для основної частини населення на десятиріччя найпростіші укриття є єдиною можливістю захисту і в той самий час укриття збудовані згідно ДБН захищають лише від уламків і ударної хвилі

Захист цивільного населення

Тема: Захисні споруди цивільного захисту в міському середовищі.
Наявні будівлі і споруди. Реконструкція

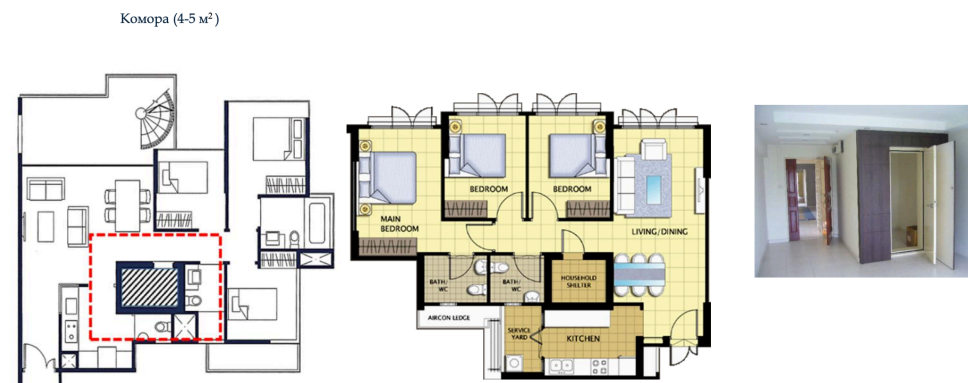
Тетяна ЖИДКОВА, к. т. н. НАУ,
радикал з питань доступності НАІУ

На засідання підгрупи було
представлено досвід Ізраїлю
та Сингапуру
(Т. Жидкова)

ДОСВІД ІЗРАЇЛЮ

ДОСВІД СІНГАПУРУ

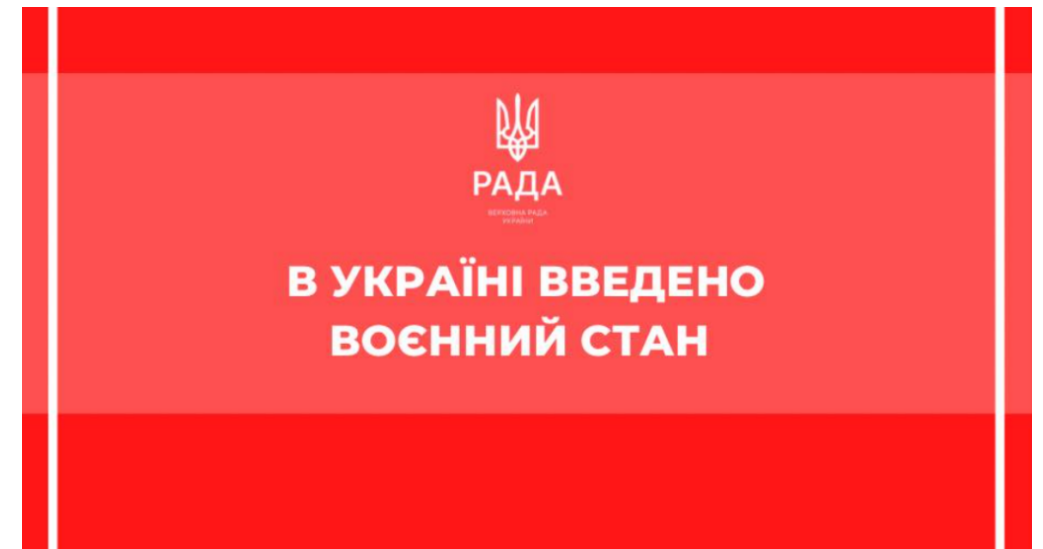
*Сховище в квартирі - приміщення зі зміцненими стінами броньованими дверима й віконницями

Всі члени підгрупи підтримують необхідність створення надійних захисних споруд цивільного захисту, які мають бути розраховані на максимальний захист від дії сучасних засобів ураження, як конвекційної зброї так і зброї масового знищення, навіть у разі прямого попадання.

РАЗОМ З ЦИМ:

- Сьогодні **фонд захисних споруд цивільного захисту є недостатнім та потребує термінового поповнення**
- **Фінансування є обмеженим та недостатнім**
- Існуюча **нормативна база розрахована на захист від уламків**, ударної хвилі та інших негативних факторів дії засобів ураження
- Найбільш **захищеними є підземні захисні споруди**. Але для їх використання мешканцям потрібний **додатковий час для доступу до них**
- В новій редакції Кодексу Цивільного захисту закладений принцип: **«Все населення України підлягає захисту за місцем роботи та за місцем проживання, а також інших категорій населення за місцем тимчасового перебування у визначених законодавством випадках»**. Держава має гарантувати виконання цієї норми. Має відбутися тривалий період будівництва захисних споруд.

- Необхідність зміни підходів до цивільного захисту з урахуванням оновлення воєнної доктрини **в умовах воєнного стану.**
- **Перехід на філософію оборони,** мислення категоріями військових: «живучість», «час підльоту» тощо

- Необхідно закласти в МБ кодекс основні принципи цивільного захисту, які мають реалізовуватися під час просторового планування і будівництва та доручити Уряду сформувати **Концепцію цивільного захисту**
- **Має бути комплексний підхід** до врахування всіх питань цивільного захисту на всіх рівнях містобудівної (державний, регіональний і місцевий) і проектної документації
- **В МБ кодексі відобразити питання цивільної захисту в аспектах просторового планування і будівництва.** Організаційні питання, стандарти, навчання населення і керівництва населених пунктів тощо відобразити в інших відповідних законах і підзаконних актах

ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ:

на рівні регіону:

- розумно **дивитися на систему безпеки як на мережу**, ніж на деревоподібну структуру
- Річка Дніпро має важливе стратегічне значення. Але для побудови мережі вона працює як кордон (**можливо, збільшити кількість переходів через річку**)
- Розміри населених пунктів — **існують мінімальні розміри населеного пункту, щоб він був стійким**
- Визначити **найбільш стратегічні місця регіону**
- **Переосмислити відстань житла до потенціальних стратегічних об'єктів**

ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ: на рівні регіону:

Прикордонні території (з рф та Білоруссю)

- встановити **окремий режим містобудування** та організації життєдіяльності;
- забезпечити **механізм перерозподілу** територіальними громадами **цільового призначення земельних ділянок**;
- забезпечити можливість розвитку агропромислового комплексу шляхом пріоритетного **розмінування сільськогосподарських земель** та створення **вахтових екопоселень** для забезпечення діяльності суб'єктів господарювання усіх форм власності;
- розробити механізм **завчасної евакуації** населення та об'єктів життєзабезпечення в заздалегідь визначені населені пункти.

Території центральної та західної частини України

- вздовж шляхів евакуації **забезпечити місця тимчасового перебування** та відпочинку населення, що підлягає евакуації
- На приміських територіях **зарезервувати ділянки** для створення тимчасових поселень для переселенців

ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ:

на рівні міста:

- *проаналізувати слабкі місця що можуть перешкодити евакуації населення* (дамби, мостові переходи тощо)
- *децентралізація міста* — створення розгалуженої системи центрів які можуть функціонувати окремо і забезпечувати населення необхідними ресурсами — електрика, вода, їжа
- *Забезпечити створення* на приміських територіях прикордонних міст буферної зони для сельбищних територій, як перешкоди для вторгнення ворога. (промислова та комунальна зони — своєрідні фортифікаційні споруди).
- Цивільний захист включає не тільки укриття, а і *розміщення важливих об'єктів та критичної інфраструктури*, створення *умов для проведення евакуації*, це питання, пов'язані з *організацією оповіщення, тощо*
- *Формування схем розміщення укриттів* із відповідними розрахунками на кількість людей, доступності, тощо.

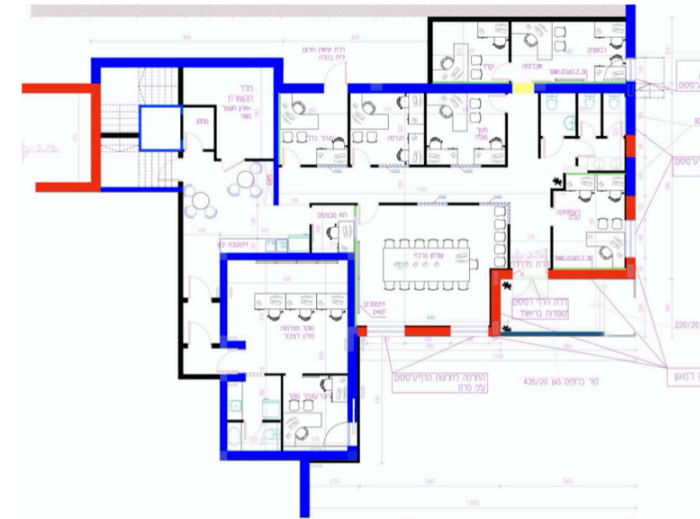
ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ на рівні міста

- розробити **схеми евакуації населення** шляхом організації пунктів збору в спорудах подвійного призначення, що гарантують захист від прямого ракетного удару
- розробити **схеми мережі вулиць і доріг, що мають вихід на приміську територію**, міського громадського транспорту для забезпечення евакуації людей за межі міста
- формування **мережі споруд цивільного захисту** ємністю до 50 як для короткочасного так і для тривалого перебування населення, якщо не має захисних приміщень в межах житлових і громадських будинків

ПРОЄКТНІ РІШЕННЯ: на рівні будівель:

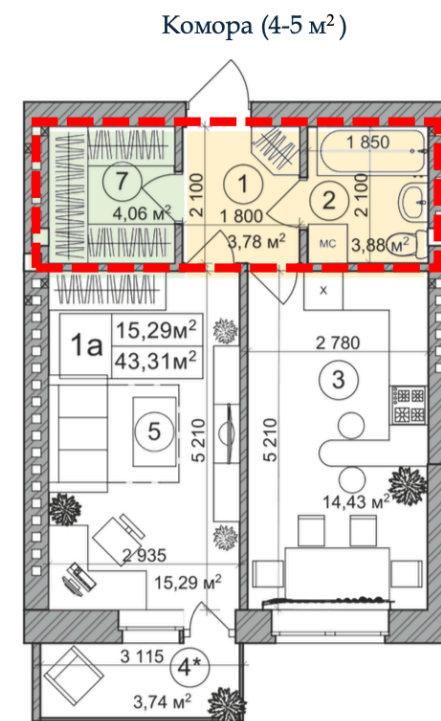
- **максимальна висота будівель — за можливості 6 поверхів:** швидка евакуація, зменшення втрат. Стійкі до руйнування матеріали. Резервне живлення (обов'язково для медичних споруд та інших об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населених пунктів)
- переглянути проектування нових будівель і зробити **кілька захисних просторів:**
ПЕРШИЙ — простір біля ліфтової шахти, внутрішні сходи і комунікації, для того щоб розподіл був по горизонталі і вони могли б залишитися неушкодженими якщо б якась квартира була зруйнована.

ДРУГИЙ — простір частково забирає площу квартир, де люди можуть сховатися. Це значно дешевше ніж будувати додаткові укриття. Це не захищає від прямого ракетного удару, але жодні з тих споруд цивільного захисту, що прописані в ДБН, також не захищають від прямого ракетного удару, лише від уламків та інших негативних чинників.
- **Для опрацювання цієї теми необхідно залучати військових**

- **Розосередження людей при просторовому плануванні на регіональному рівні** ([досвід Великобританії 1:14 — лекція в PRO PM](#))
- **Недопущення скупчення людей в незахищених приміщеннях** (захисні споруди, які не витримують прямого попадання боєголовки) із викладенням координат такого укриття у відкритий доступ. Принцип розосередження людей шляхом створення кімнат безпеки або захисних споруд невеликого розміру має стати основним

- **використовувати існуючий житловий фонд** для захисту, укріплювати приміщення між двома стінами. Зробити їх коштом самих людей, без залучення державних коштів
- сконцентруватися не тільки на реконструкції, а і на **пристосуванні існуючих підземних споруд**

Об'єкти укриття в межах квартири

рух має бути зустрічним:

**БЕЗПЕКА
для
КОЖНОГО**

**Будувати надійні
підземні** захисні
споруди, які би
змогли максимально
захистити від
прямого влучання

**Формувати фонд
безпечних приміщень** у
всіх житлових і
нежитлових будинках,
площах і парках для
захисту від уламків і
ударної хвилі

- **Нарощення фонду захисних споруд без зайвої бюрократії (укриття блок-модульного типу)** — процедури встановлення за принципом розміщення тимчасових споруд)
- Є проблема — їхньої подальшої утилізації та експлуатації (перетворюються на громадські вбиральні)

- Для формування нормативної бази необхідно враховувати час на реагування на небезпеку (час від виявлення небезпеки (оголошення повітряної тривоги) та час досягнення укриттів мають бути скоординовані).

- Система захисту має бути побудована та працювати таким чином, **щоби життєдіяльність у державі не зупинялася.** В будь-якому випадку під час тривоги держава має працювати.

- **Швидка зміна нормативної бази.** Якщо не спрацювала норма, то за короткий період часу мають вводитися зміни.
- В Україні зміни в ДБН розглядаються близько року.
- Необхідно розглядати підзаконні акти в сфері цивільної безпеки більш швидко, вони мають бути в пріоритеті Уряду

ДБН

- **Ті укриття, що будуються окремо (підземні, заглиблені), мають будуватися так, щоби на їх основі можна було будувати будинки та споруди (як попередньо збудовані підвали)**
- При будівництві укриттів використовувати їх як **споруди подвійного призначення**

- **Закласти можливість недержавного фінансування** із залученням інвесторів, мешканців, проєктів міжнародної технічної допомоги на будівництво, реконструкцію, пристосування приміщень та об'єктів на захисні споруд, сконцентруватися на створенні кімнат безпеки на підприємствах в існуючих будівлях коштом самого підприємства.
- **Збільшення участі держави, місцевого самоврядування у будівництві укриттів** — наразі більшість витрат лягає на плечі бізнесу.

ФІНАНСУВАННЯ

- **Посилення відповідальності** посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування за дотримання вимог законодавства з питань цивільного захисту під час планування та забудови територій
- При формування законодавства використовувати **принципи зі статті 7 Кодексу цивільного захисту**

ОЗНАЙОМИТИСЯ ІЗ РЕЗЮМЕ РОБОТИ ПІДГРУПИ